

Corbulŷ albŷ între Unguri.

I

Brașovŷ 1 (13) Februarie.

Era în toamna anului 1884, câteva săptămâni după ce ministrul-președinte Tisza anunțase în faimosul sŷu discursŷ dela Oradea-mare luarea de „măsurŷ excepționale contra naționalităților“, când într'o bună dimineață apărŷ în „Narodni Listy“ din Praga raportulŷ despre o convorbire, ce a avut'o corespondentulŷ acestui diarŷ cu distinsulŷ deputatŷ din stânga extremă Ludovicŷ Mocsary. Faptulŷ convorbirei în sine era de totŷ nevinovatŷ, ceea ce ne-a surprinsŷ însă au fostŷ cuvintele, ce i le-a pusŷ în gura d-lui Mocsary diaristulŷ cehŷ.

D-lŷ Mocsary sŷ fi dișŷ, după corespondentulŷ cehŷ, că în Ungaria numai o naționalitate este periculoasă maghiarismului și această este naționalitatea românească; apoi sŷ fi adăuș, că ceea ce a spusŷ d-lŷ Tisza la Oradea cu privire la agitațiunile naționalităților s'a pututŷ referi numai la Transilvania; în fine sŷ fi exprimatŷ speranța, că „politica energică“ va pune în curândŷ la regulă pe Români învătându-i sŷ respecte superioritatea maghiară.

Amŷ fostŷ atunci cu atâtŷ mai vŷtosŷ surprinsŷ de aceste pretinse declarații ale d-lui Mocsary, cu câtŷ ele erau diametralŷ opuse principiilorŷ dezvoltate de dŷnsulŷ în dieta din 1879 cu ocaziunea discușiunii asupra cestiunii înțroducerei forțate a limbei maghiare în școlele noastre populare. D-lŷ Mocsary nu numai că a combătutŷ această măsură, ci a arătatŷ și pericolele, ce se potŷ naște pentru Ungaria în urma politiceii violente înăugurată de cabinetulŷ Tisza în acelŷ anŷ (1879) cu călcarea legii de naționalitate dela 1868. „Trebuie — exclamă Mocsary — sŷ recunoșcemŷ odată pe față că suntemŷ unŷ statŷ poliglotŷ.“

Cetindŷ raportulŷ memoratŷ alŷ lui „Narodni Listy“, ne-amŷ fostŷ miratŷ multŷ de vorbele ce i se atribuescŷ d-lui Mocsary și în mirarea noastră amŷ dișŷ: „Acestŷ corbŷ albŷ între Unguri sŷ se fi funinginitŷ ȳre și elŷ? Sŷ fiă ȳre așa de mare demoralizarea ce a produs'o între Unguri îngâmfarea de putere, încâtŷ și Mocsary sŷ dorască întrebuintarea forții în contra Românilor?“ (Gaz. Trans.„ dela 25 Oct. n. 1884.)

Cumcă mirarea noastră a fostŷ întemeiată, ne-a doveditŷ scrisȳrea, ce a adresat'o câțva timpŷ după aceea d. Mocsary redactorului fȳiei noastre, declarândŷ cu privire la cele scrise de noi, că vederile d-sale asupra naționalităților, ce le-a manifestatŷ la 1879, nu s'au schimbatŷ întru nimicŷ. „Probabilŷ“, adause d. Mocsary, „că d-lŷ corespondentŷ (alŷ fȳiei cehice) din erȳre a schimbatŷ declarațiile mele cu acelea, pe cari le-a auzitŷ dela alții.“ („Gaz. Trans.“ Nr. 221 din 1884.)

Din nenorocire cestiualalți, cari susținŷ că Români suntŷ unŷ pericolŷ pentru Ungaria și că de aceea naționalitatea română caută sŷ fiă suprimată cu forța, erau fȳrte mulți la 1884, așa de mulți încâtŷ și astăzi, când scriemŷ Februarie 1886, d-lŷ Ludovicŷ Mocsary a rămasŷ în camera din Pesta, între sutele de conaționali ai sŷei, singurŷ singurelŷ cu ale sale vederŷ în privința naționalităților, unŷ corbŷ albŷ între Unguri.

De anulŷ 1879 ne despartŷ șapte ani de regimŷ șovinistŷ și teroristŷ. Cei ce au dezvoltatŷ atunci înțroducere cu forța a limbei maghiare în școlele populare ale naționalităților se sŷmțŷ acum, în beția de putere ce i-a cuprinsŷ, încuragiatŷ a face unŷ pasŷ mai departe pentru nimicirea vieții naționale a Nemaghiarilor. Astăzi este multŷ mai grea situațiunea bărbatului maghiarŷ, care are curagiulŷ a și exprima convingerea sa contrară curentului șovinistŷ, ce răpescce cu sine spiritele maghiare. Ludovicŷ Mocsary a prevădutŷ nota discordantă, ce o vorŷ produce

în camera vederile sale opuse acestui curentŷ, de aceea s'a feritŷ de astă dată a face unŷ atacŷ directŷ în frontŷ și s'a încercatŷ a surprinde pe șovinistŷ printr'o încungiurare bine calculată, vorbindŷ la titlulŷ bugetului înștrucțiunii publice despre „institutele de învățământŷ“.

I-a și succedŷ d-lui Mocsary pe deplinŷ surprinderea. Cuvintele sale clare, nefățarite și nemăiestrite, au produsŷ o adevărată vijeliă, unŷ orcanŷ de protestări în camera maghiară. Ludovicŷ Mocsary a atinsŷ cȳrda cea mai periculoasă, cȳrda patimei și a rŷtăcirilor unui poporŷ, a atins'o într'unŷ momentŷ, când ea fŷ pusă în vibrațiune de doi corifei ai parlamentului, unulŷ care vrea sŷ se ția la putere, altulŷ care vrea sŷ ajungă la putere.

Dacă ar fi sŷ căutămŷ o asemănare pentru această stranie scenă parlamentară, atunci amŷ afla-o reamintindu-ne acelŷ momentŷ istoricŷ, când marele omŷ de statŷ alŷ Franciei, Thiers, și-a ridicatŷ în parlamentŷ glasulŷ în mijloculŷ protestărilor șovinismului francesŷ, arătândŷ marele pericolŷ în care se arunca Franția declarândŷ cu nesocotința rŷșboiulŷ Germaniei.

Cine va dișce, că Thiers, deși aprȳpe toți reprezentanții Franciei erau atunci în contra lui, n'a fostŷ pŷtrunsŷ de adevăratulŷ patriotismŷ și de adevărata iubire cătră Franția în acelŷ nemorabilŷ momentŷ?

Și revenindŷ la scena cea mai recentă din parlamentulŷ ungurescŷ, va rămânŷ ca viitorulŷ sŷ constate dacă prin graiulŷ lui Ludovicŷ Mocsary n'a vorbitŷ ângerulŷ păzitorŷ alŷ nației maghiare, care vrea s'o ferescŷ de-a nu cădŷ în prăspăția, spre care o împinge unŷ curentŷ nenorocitŷ?

Și totuși patima ȳrbă a înăbușitŷ cu atâta putere conștiința dreptății și a libertății în deputații maghiari, încâtŷ aceștia, fără a mai ține sŷmă de demnitatea ce-i compete bărbatului liberŷ și independentŷ, care are convicțiunile și principiile sale nestrămutate, s'au sculatŷ ca unŷ viscolŷ în potriua lui Ludovicŷ Mocsary, imputându-i cu profundă înștrăinare că elŷ, ca bărbatŷ maghiarŷ nu vrea sŷ-și sacrifice cele mai bune convingeri ale sale și sŷmțulŷ sŷu de dreptate și de libertate, pentru ca sŷ satisfacă unorŷ poște deșerte, unorŷ patime periculoșe și îngâmfării de putere, ce a cuprinsŷ întreaga societate maghiară!

Bugetulŷ cultelorŷ și înștrucțiunii.

(Urmare.)

La discursulŷ lui Desider Szilagyŷ, ținutŷ în ședința dela 6 Februarie a camerei deputaților din Pesta, reflectă Vincențiu Babeșŷ, declarândŷ, că elŷ n'a vorbitŷ de o autonomiă a Ardealului, ci a dișŷ numai că statulŷ sŷ sprijinască nișuințele de cultură ale naționalităților. Daniel Irányi reflectă la cele dișce de ministrulŷ Trefort; oratorulŷ intervine pentru libertatea religioară totdeuna cu aceleși argumente, nu ca ministrulŷ, care din Paulŷ s'a făcutŷ Saulŷ.

Ministrulŷ Trefort dișce, că procederea și politica sa de înștrucțiune nu este o afacere personală; elŷ merge cu marșrută. Elŷ e convinsŷ că, dacă s'ar retrace din acelŷ locŷ, ceea ce nu i-ar cădŷ atâtŷ de greu, ori cine ar veni după elŷ, ar conduce afacerile în spiritŷ occidentalŷ. (Ignaz Zimandy: Frasă!) La observarea dumitale nu rŷspundŷ, d. deputatŷ Herman Imi impută adeseori, că n'am nici unŷ sensŷ pentru geniul ungurescŷ. Așŷ fi doritŷ sŷ-mi caracterizeze d. deputatŷ acestŷ geniŷ ungurescŷ, atunci pȳte că i-așŷ urma statulŷ și mi l'așŷ inocula și mie. S'ar părea, că vrea sŷ se presinte însuși ca tipŷ alŷ acestui geniŷ. Dacă ar fi așa, atunci geniulŷ ungurescŷ și națiunea ungurescă n'ar avŷ nici unŷ viitorŷ mare. (Iaritate în drŷpta. Mișcare în stânga extremă) Eu vrŷu sŷ promovezŷ cultura ungurescă în spiritŷ ungurescŷ; cu tȳte astea de când există Ungaria și a intratŷ în rŷndulŷ popȳrelorŷ europene, nicȳdată n'a umblatŷ pe căi orientale, ci totdeuna pe căi occidentale. O cultură izolată nu există. Ceea ce a dișŷ d. deputatŷ despre mine ca președinte alŷ academieii, că adevăatŷ așŷ vrea sŷ lasŷ, ca academiia sŷ scrie istoria Ungariei, aceea o pȳte dișce în Seghedinŷ într'o cărciumă,

(Mare larmă în stânga extremă. Strigăte șgomotoșe: La ordine! La ordine! Auziți! în drŷpta), er nu sŷ facă sŷ cređă camera. D. deputatŷ s'a servitŷ eri de două fotografii spre a ilustra procederea ministeriului de înștrucțiune. Deși acestea au fostŷ mai multŷ caricaturŷ trebuie sŷ reflectezŷ. Celŷ trimisŷ la Neapole a fostŷ asistentŷ la profesorulŷ Mihalkovics, care m'a și rugatŷ sŷ-lŷ trimitŷ. Asta'i tȳtă protecțiunea. Celalți individŷ cu activitatea diaristică e necesarŷ, pentru că cunoșce perfectŷ limba și literatura francesă, și astfel de omeni sunt rari la noi. Mi s'a imputatŷ, că la școlele reale numescŷ profesori și necreștini. Sŷ nvețe tinerii creștinŷ limba francesă și nu'i voiu da înapoi. D. deputatŷ însă a dișŷ, că la numiri țin contŷ de omeni, cari lucrăza la diare. Eu spunŷ, că dacă am timpŷ liberŷ, citescŷ lucruri mai bune, decâtŷ foiletonelŷ diarelorŷ. Nicȳdată n'am căutatŷ favoarea presei, altfelŷ așŷ fi pututŷ impedece atacurile brutale ale unorŷ foi în contra mea; dŷr nu punŷ nici unŷ pondŷ pe ele. Etă părerea mea despre pressă: Guvernele și popȳrele libere au numai unŷ mijlocŷ cuviinciosŷ și eficace d'a trăi cu libertatea presei, când le acceptă sincerŷ și nu facŷ cameraderiă cu ea. Sŷ nu facă omulŷ din pressă nici martirŷ nici idolŷ. Sŷ o lase la loculŷ ei, dŷr sŷ nu o ridice peste rangulŷ ei. Libertatea presei nu e o putere în statŷ, nu reprezintă înțeligița generală, nu e celŷ mai înaltŷ judecatorŷ alŷ puterii statului, ci simplu dreptulŷ cetățenilorŷ, d'a-și exprima o părere despre afacerile statului și despre procederea guvernului, dŷr în urma naturii sale arogantă din care causă, ca sŷ rămână folositoare, nu trebuie sŷ se umilască puterea statului înaintea ei și este necesarŷ ca acesta sŷ o facă sŷ simțŷ rŷșpunderea cu care e împreunatŷ fiăcare drepŷ. (Vii aprobări.) D. deputatŷ a dișŷ, că guvernulŷ și ministrulŷ înștrucțiunii se potŷ schimba și alții vorŷ înăugura altă politică de înștrucțiune. Ușorŷ ne vomŷ despărți de aceste locuri, căci și eu m'am săturatŷ de câte trebuie sŷ audŷ aici. Sunt în curândŷ de 70 de ani și mi-ar plăcea sŷ mai facŷ și eu critică, căci critica în adevărŷ e fȳrte ușoră. (Viuă ilaritate și aplause.) Motiunea lui Irányi nu o potŷ primi. Suntŷ lucruri, care forțându-se arŷ fi uleiŷ vŷrsatu în focŷ, suntŷ periculoșe statului ungurescŷ. Mi puteți imputa, că vederile mele s'arŷ fi schimbatŷ; dŷr nu e așa, timpurile s'au schimbatŷ. (Mișcare.) Ne-a imputatŷ d. deputatŷ Irányi că suntemŷ reacționarŷ. Eu nu mŷ temŷ de pressă și de libertatea presei, ba sunt chiar amiculŷ ei, pentru că eu am trăitŷ în timpulŷ censurei. D. deputatŷ Komlossy a propusŷ revisuirea legii școlerorŷ populare. Revisuirea ar provoca deșbaterŷ neplăcute, probabilŷ fără rezultatŷ. Înștiințarea unei episcopii unguresce greco-unite e împreunată cu greutăți, căci comunele unguresce nu suntŷ în continuitate, ci împraștiate sporadicŷ și așa ar trebui sŷ se eschidă din episcopia Muncaciului elementulŷ ungurescŷ. Ce privesce schimbarea limbei liturgice, ar fi acum în Ungaria unŷ expedientŷ fȳrte periculosŷ în față acelei mișcări ce există și în biserica catolică și care e îndreptată într'acolo, ca sŷ schimbe limba liturgică a bisericeii catolice. În privința înștrucțiunii școlerorŷ medii legea, ce avui sŷ o executatŷ, s'a făcutŷ acum de doi ani. De altmintearea sunt cu totulŷ învoitŷ, că suntŷ unele școle, care trebuiescŷ înlocuite cu școle de statŷ și când mi se vorŷ pune la dispozițiă mijlocele necesare, bucurosŷ voiu face acestă.

În ședința dela 8 Februarie, deputatulŷ Komlossy dișce, că inspectorii școlari au prŷ puținŷ 300 fl. pentru cheltuelŷ. — Ministrulŷ Trefort dișce că va da mai multŷ când finanțele țerii vorŷ sta mai bine. Ce privesce șola elŷ nu vrea sŷ vină în contrastŷ cu biserica. Lucrulŷ principalŷ e sŷ se educe poporulŷ și sŷ se înștruceze, apoi facă o această biserica ori comuna, asta'i lucru secundarŷ. Politica mea bisericească are numai scopulŷ d'a nu provoca conflictŷ între statŷ și biserica. — Blasius Orban e în contra inspectorilorŷ școlari aceștia suntŷ cȳrteși ai guvernului. — Urmăză discursulŷ lui Mocsary, pe care l'amŷ publicatŷ. După elŷ vorbi:

Apponyi, care constată cu bucuriă, că în privința condițiunilorŷ unității statului și principiilorŷ fundamentale nu există în politică nici o deosebire principiară între membrii tuturorŷ partidelorŷ. Mi pare rŷu că unŷ din membrii celeilalte partide opoșiionale a turburatŷ această armoniă, dŷr sperŷ, că și-a exprimatŷ numai vederile sale individuale și nu ale partidei sale. (Vii aprobări generale.) În § 17 alŷ legii de naționalitate se dișce, că guvernulŷ sŷ sprijinască și înștrucțiunea naționalitățilorŷ nemaghiare; dŷr asta numai dacă e posibilŷ. Statulŷ însă abia pȳte face ceva pentru școlele medii unguresce, necum sŷ mai facă și pentru cele neunguresce. Starea financiară nu permite. Atâtŷ ministru-președinte, câtŷ și Szilagyŷ au dișŷ, că cu câtŷ de mijlocele de cultură acordată prin lege naționalitățilorŷ se abuzăza mai multŷ spre scopuri dușmane statului, cu atâtŷ mai puținŷ pȳte face guvernulŷ ceva pentru dezvoltarea culturii lorŷ permise. Szilagyŷ a dișŷ, că ar fi o prostiă ca statulŷ sŷ acorde încă mijloce astorfelŷ de nișuințe. Oratorulŷ protestă în contra vorberorŷ lui Mocsary, că opoșițiunea moderată stă în contra-

dicere cu ea însăși. Elu crede în posibilitatea și existența unei culturii ungurești. Nu-i vorba, unele ramuri ale vieții spirituale trebuie să fie cosmopolite, dar acelui întreg imperiu al vieții spirituale, care e cel mai întins și mai important, în urma diferenței de limbă nu poate fi decât numai națională. Limba ungurească trebuie să lege pe toți cetățenii acestei țări, fără deosebire de născut, unul cu altul. Deodată cu această am accentuată, că drepturile limbii ungurești se se re-ouăncă și pe tărâmul armatei comune. Ceea ce ceru cațiunile nu e posibil, ceea ce cerem noi este o aspirațiune națională, la care nu putem renunța nici ndată. (Vii aprobări generale.)

Irányi își ridică vocea în contra lui *Mocsary*. Oratoru admite, că reua administrațiune și justiția influențază asupra nemulțămirii naționalităților, der acesta nu justifică simțămintele dușmane ale naționalităților. Oratoru dice, că legea de naționalitate se se execută, der nu consimte cu *Mocsary*, care defaimă introducerea limbii ungurești ca obiectu de instrucțiune în școlile populare. De altmintealea dorește și din parte-i, ca în ținuturile, unde locuiesc nemaghiari, să se înființeze școlile populare în limba respectivă; numai cătu ministrul se îngrijescă ca să se învețe și limba ungurească acolo și mai cu sémă ca instrucțiunea să se facă în spiritul maghiar. (Aprobări.)

Vincențiu Babeșu: Mi-am luat îndrăsnelă deja alaltăeri a declara, că totdeuna aușim, că nemaghiarii sunt răi patrioți, sunt periculoși statului, fără ca aceste să fie dovedite până acum. (Strigăte sgomotose în stânga estremă: Ba așa e! Sunt exemple!). Până acum încă n'am vădutu nici unu unicu casu, unde acesta se se fi doveditu legalminte, pe calea judecătorei competente. (Strigăte sgomotose în stânga estremă: Ba așa e! Der chartele!) Audu amintindu-se aci chartele. Cine le-a gătitu? Ore nu le-a gătitu vr'unul dintre d-vostă, numai ca să le aduceți contra noastră? (Reprobări sgomotose în stânga estremă și strigă: în școlile din România se folosesc!) Ceea ce facu cei din România nu ne privește pe noi. Acolo n'avem influență.

Eu n'am voit să ofensez pe nimeni nici odată, și nici odată nu voiu ofensa; vă rog să-mi permiteți însă, cea mai mare vătămă pentru noi este, când astfel de lucruri se aduc în contra noastră. Nu prin aceea se dovedește antipatriotismul cuiu, că arătați charte, seu proclamațiuni seu nu știu ce, ci decă tribunalul împlinindu-și datorița condamnă pe acela, în contra căruia sunt dovedeți, și numai atunci voru avé dreptu aceia, carl vorbesc astfel, decă voru arăta nenumărate astfel de condamnări. Până atunci, până ce nu se va întâmpla acesta, o astfel de afirmare e numai o apucătură. Pe noi nu ne interesează, ce se face în străinătate, anume în România.

Atătu onor. meu condeputat *Desideru Szilágyi*, cătu și d-nul comite *Apponyi*, recunosc și pretind executarea legii de naționalitate și, lucru natural, toate legile, ce sunt în interesul naționalităților, totdeuna adaug însă o condițiune, și această condițiune este, ca naționalitățile se nu abuzeze de acele legi. Der rogu-vă, unde se află aceea condițiune în lege, seu în lumea asta largă, unde se purcede astfel la executarea legilor. (Sgomotu în stânga estremă.) Eu cred, că pentru aceea sunt legile penale, ca se pedepsii pe aceia, carl abuzează de dreptu seu de lege; a inculpa însă pe cineva pe nedreptu, și după aceea a-i spune, te despoiu de toate drepturile, că mie așa-mi place, seu susțin aceea, că nu esci bunu patriotu, cred că acesta nu o poate aproba nici odată unu omu cu judecătore dréptă.

Decă se execută vr'o lege și după aceea în decursul anilor iese la ivelă, că aceea vătămă interesele statului, seu că abuzează de ea, atunci pricepu, ca aceea lege să se casseze. seu să se schimbe, seu să se ștergă de cătră legislațiune, acesta-i o politică potrivită și onestă; a dice însă: nu executăm nici odată legea seu numai așa se va executa, decă nu voru abusa de ea, acesta nu-i logică, pe această basă nu se poate crea nici-odată unu stat legalu, unu stat culturalu.

Diceți, că nu-i iertat să se lege de condițiune patriotismul. Totu aceea dicu și eu. N'am susținutu nici odată contrariul, der nici condeputatul meu *Constantin Gurbanu* n'a dicit, că-lu legă de condițiune, ci a notat, decă nu voim să se nască neîndestulare și înstrăinare în sinul poporului, se ținem legea, se tractăm cu poporul astfel, ca naționalitățile se n'aibă causă să se slăbescă patriotismul.

Pentru ce emigrăză Maghiarii în America? Pentru ce emigrăză atâtea mii de Sécui în România, că ei sunt dór bun patrioți? Pentru aceea, că aicea nu-și află o stare bună. Ingridiți-vă der de bună starea poporelor, și atunci nu-i va trece nimenu prin minte, ca să emigreze în alte țări, seu se graviteze spre alte țări. Decă onoratul primu-ministru ar fi venit vreodată cu dovedeți înaintea acestei diete și ar fi descoperitu că étă, din cauza antipatriotismului seu din cauza agitațiunii contra statului s'a intentat procesul și s'au condamnat cutarii și cutarii conducători ai naționalităților, și astfel țera e amenințată de pericolu, se suspendăm prin urmare legea, una ca acesta așa pricepe-o și mi-ar părea rău, der în acesta așa vedu unu motivu, în asta ar fi moralu, patriotismu; neputându însă arăta nici unu unicu casu, că vr'unu Român

inteligent s'ar fi condamnat pentru antipatriotism și neconținut ne acusați și ne bănuți sub totu felul de pretexte și pe această basă nu executați legile favorabile noue, nu pricepu, cum se pôte apăra o astfel de procedere, cum se pôte numi corectă și dréptă această politică, rogu pe onorata dietă să nu credă, că decă susținem ceva în această dietă, ce n'are nici o rațiune, nici o morală, o ținem însă de politică istetă, că atunci numai noi o aușim și ne aplaudăm unii pe alții, ér altul nu ar cumpăni-o și nu ar supune-o criticei. În asta vă înșelați și stricați patriei. Observările mele următoare se referesc la cele duse alaltăeri de condeputatul meu *Szilágyi* și astăzi de condeputatul *Apponyi*: că nu masele sunt, care neconținut întonă vătămările, ci numai unii agitatori. La acesta observu, că ceea ce dicu aicea domni deputați *Szilágyi* și *Apponyi*, aceea nu e vocea poporului maghiar, decă este vorba de poporul maghiar elu n'are altă dorință, decât se 'i se dea puțină bunăstare. Nici că-i pasă de definițiunile cele multe și de conceptele transcendente, ce le scotorociți aici. Diceți că unii ómeni facu turburări din ambițiune și interesu propriu. Dór' nu gândiți d-vostă, că ne recomandăm prin aceea, că am venit aicea se vi-le spunem necasurile noastre, când noi scim bine contrariul, că resplata sincerității noastre este, mânia și persecuțiunea. Pôte, că alții se nisuiesc ca se-și ajungă scopurile lor personale, acesta însă n'o puteți presupune despre noi, căci noi nu voim să fim miniștri. (Iaritate viuă.) Ce pôte să fie der acel interesu propriu, acel scopu, care pe noi ne imboldește, se pășim cu sinceritate aicea, când cunoscem resplata sincerității. Nimicu alta, decât cea mai intimă a noastră convingere, că acesta ne este datorița. Repetez, putem fi fericiți, că avem asemenea legi, ce nascu astfel de indiviți, carl pășesc aicea din convingere, pentru că această dovedește, că în acea mulțime este vietă și că prin acesta avem viitoru.

Cum vorbesc legile, scim din timpul lui *Horea*, de-mi este permis să rostesc acestu cuvântu; der până atunci, până ce noi vorbim, mulțimea niciodată nu-și va ridica vocea în sensu contrariu. Fi-ți der cu considerare față de noi, nu ne puneți pedice pentru aceea, pentru că cu toate ocaziunile spunem adevărul aicea. Aceasta este convingerea mea și numai această observare am voit s'o facu. (Va urma.)

SCRILE ȚILEI.

Cu privire la cele scrise de „*Ellenzek*” despre „*remaghiarisarea*” comunelor: *Ciucudurile de susu și de josu, Dumbrău, Mahaciu, Hidișu și Feldióra*, din comit. *Turda-Arieșu*, publicate în „*Gazeta*” dela 21 Decemvre anul trecut și despre care am susținutu că „*Kultur-egyletul*” vrea să imbete publicul maghiar cu apă rece ca să capete bani, ni se comunică următoarele: „*Cele scrise de „Ellenzek” sunt scornituri malițiose. În toate comunele, cu excepțiune de Feldióra urde sunt și căi-va Maghiari, toți locuitorii au fost și sunt curat Români, și voru și rămân Români. Decă în Dumbrău și Mahaciu sunt Români cu nume ungurești ca „Zsaladi, „Jenei” ș. a. acestea li s'au dat când încă acele comune aparțineu fostului regimentu sécuescu, der ei totu Români au rămasu cu religia, moravurile și limba lor. Numele li s'au fabricat după calapodul ungurescu de oficerii unguri dela acel regimentu. Ca dovedă, că în comunele amintite au fost Români curați este faptul, că este în hotarul comune, *Ciugudul inferioru* pe la anul 1850 s'a găsit unu banu de argintu foarte curat și legibilu, pe care se vede *Hadrianus Augustus*, și altul de aramă de sub *Constantin celu Mare*. Acești bani s'au și datu museului gimnasiului din *Blașiu* Ba în comunele amintite, afară de preoți și învățători, și unii indiviți, carl au servitu în Vinul de susu ori în *Turda*, nimenea nu cunoște limba celor dela „*Ellenzek*.” — ce dic minunăția ta din Clușiu?* —

Sub titlul de „*Magyarosodás Aradmegyében*” (Maghiarisare în comitatul Aradului), „*Ellenzek*” scrie următoarele: „*Pituk Béla*, preot și învățătoru gr. cat. din *Berzava* a făcutu în propunerea limbii maghiare unu progresu laudabilu. În vătămă se nu numai că știu ceti și scrie unguresce, der deja începă a vorbi și a compune. Bravu preot! Pe acesta de sigur, că 'lu va anatemia „*Gazeta Transilvaniei*”, der cu atătu mai bucuros ilu salută națiunea maghiară, și credem că asta e mai mult! — Ne prindem că și aci e o comedie „*Ellenzekiană*” și nici vorbă că bobărnacul și-lu va primi. —

Dionisie Sterca Șuluțu, jude la tribunalul regescu din *Turda*, pentru serviciile sale pe tărâmul justiției a fost decorat de M. Sa cu crucea de cavaleru al ordinului „*Franciscu Iosif*.” —

Regele Milanu alu Serbiei, cu ocazia călătoriei ce a proiectat să facă la *Viena*, se crede că va trece

prin *Bucuresci*, dice „*L'Indép. roumaine*”, și va sta vreo două zile în gazdă la palatul regal.

—x—

Redactorul „*Telegrafului*” din *Bucuresci*, *Z. Arbore*, a avut o convorbire cu d-nul *Miatovic*, delegatul Serbiei la conferința de pace. La întrebarea d-lui *Arbore*, decă are d-sa speranțe mari în reușita conferinței, d-lu *Miatovic* a răspuns că „da”, der totul depinde dela împrejurări și evenimente; mai cu sémă o mare înfrurire pôte avea asupra conferinței atitudinea Greciei. Asemenea este de mare importanță atitudinea Rusiei față cu arangementul turco-bulgaru. La întrebarea d-lui *Arbore*, decă depeșă privitoare la espulsarea d-lui *Iovo Pavlovic* din *Belgrad* este adevărată, d. *Miatovic* a răspuns că cunoște bine pe *I. Pavlovic*, care a trăit lungu timp în *Serbia*. Acestu domn este mare patriotu muntenegrenu și fiindu cam esaltat și entusiastu de caracteru, veni acum în *Serbia* în calitate de redactor al ziarului „*Glas Czenagorac*”. De sigur, adaogă d. *Miatovic*, *Iovo Pavlovic* făcu propagandă în favorea principelui de *Muntenegru*, pentru candidatura sa la tronul sərb. Propaganda acesta, fiindu descoperită, a fostu cauza espulsării sale. — Der depeșă dice că d. *Pavlovic* a făcutu vizită d-lui *Persiani* și că este ministru al *Muntenegrului*? — Tocmai pentru că a făcutu vizită d-lui *Persiani* și în acelașu timp face propagandă pentru candidatura principelui *Nichita* elu a putut să fie espulsat. D-sa nu este ministrul *Muntenegrului*, acesta este o greșelă a ziarului „*Pester Lloyd*.”

—x—

Cetim în „*Epoca*” din *Bucuresci*: „*S'a hotărît în consiliul de miniștri, ca să nu se răspundă la nici o interpelare privitoare la espulsiuni. În casu, când cu toate silințele guvernului s'ar deschide din nou discuția asupra acestei chestiuni, guvernul are de gându să răspundă în două cuvinte, fără a intra de locu în discuția.*”

—x—

Preotul croat *Schirmer* a fostu condamnat la trei luni închisore aspră de cătră *Tabla septemvirală* din *Agram*, pentru că cu ocaziunea alegerii de deputat în *Brod* a ținutu poporului o cuvântare, cam de următorul cuprinsu: „*Să ne rupem de Ungaria, Maghiarii sunt cei mai neînfricați dușmani ai noștri, Maghiarii ne fură pădurile, cu banii noștri au restaurat Seghedinul, și cu banii noștri voru clădi unu edificiu parlamentar, dările sunt contra legii, amplotiați jupoiă ómenii*” ș. a. Arestul și-lu va face în mănăstirea *Franciscanilor*.

—x—

Articuli noștri privitori la atitudinea guvernului român în afacerea *Ardelenilor* espulsați și peste totu a *Ardelenilor* de aci și din România, au fostu reproduși în întregul lor cuprinsu de foile independente din România.

Ateneul din Bucuresci.

Serbii și Bulgarii.

Duminecă seara, 26 Ianuariu, s'au deschis conferințele Ateneului din *Bucuresci* pe anul 1886. În obicnuitul discursu de deschidere, d. *Essarcu* atrăta situațiunea financiară a societății Ateneului. După acesta vorbi de ideile și dorințele ateneiste — foarte frumoșe și binefăcătoare decă s'ar realiza, — și declară, că Ateneul nu se ține de nici unu partid politicu, ori se ține de toate, decă toate ilu voru îmbrățișa cu căldură, ori, naturalu, cu acela mai multu, care ilu va ajuta mai multu.

A urmat apoi conferința istoricului d. *Hădeu*, *Serbii și Bulgarii*, pe care a mai ținut-o acum câte-va săptămâni, der-îndemnat de amici și de colegii atenești, și considerându, că chestiunea n'a pierdut din actualitate, mai cu sémă aci, când represintanții acestor state și ai *Turciei* sunt în *Bucuresci*, ca să negocieze de paces a hotărît s'o mai ție încă odată. Chestiunea fu divizată în trei părți: 1) Cine sunt *Bulgarii*, cine *Serbii* și cine noi? 2) Cum am trăit noi de veacur. față cu dănsii? 3) Cum trebuie să trăim acum și în viitoru? Adecă o chestiune etnografică, una istorică și alta politică.

În cea dintău arătă, că, după nouele cercetări istorice, *Serbii* și *Bulgarii* s'au coboritu unii din *Boemia*, alții din *Litania*, așa, că cei din urmă sunt rude directe cu *Polonii*, teoriă istorică profesată de puțin, pentru că ea nu convine nicidecum politicei celei mari Europene; însă că lucrul e așa, se dovedește prin asemănarea pronunțării, adică a naturei sunetelor acestor popore, căci o națiune pôte să se și schimbe limbajul, der cel nou e modificat după natura pronunțării ei, der pronunția nu se schimbă. După acestea arătă cum în urma vechiului substrat tracicu, prin amestecarea diferitelor popore cu *Latinii*, s'a format substratul românescu, care cuprinsese totă peninsula balcanică, și limba *Românilor* o vorbău toate poporele împărăției bizantine, după cum mărturisesc istoricii greci, între carl și *Theophanes*; astfel că după cum mai înainte din amestecul *Traco-Getilor* cu *Români* s'au născutu *Români*, totu așa din amestecul

acestoră din urmă cu poporele coborite dela Ebru și Vistula s'a formată naționalitatea Sârbilor și Bulgarilor, deci ei sunt nepoții noștri direcți.

În privirea cestiunei a doua, spuse d-lu Hăsdău cum totdeauna Domnii noștri s'au luptat ca să apere pe Slavii de peste Dunăre în contra Turcilor — lucru, ce se vede din cântecele populare ale Sârbilor și ale Bulgarilor, unde numele domnilor români din vechime e repetat de multe ori și sârbătorit, ca alu unor salvatori — și apoi când n'au mai putut să i apere i-au primit în stăutul țerei lor și au trimis daruri la mănăstirile de acolo. Aceste daruri nu se pot explica prin bigotism, căci atunci ar fi dat și mănăstirilor din Rusia, ceea ce nu se vede, ci numai pentru menținerea solidarității politice a națiunilor dunărene și balcanice.

Pe a treia cestiune, cea mai dificilă, o deslegă d. Hăsdău dîcîndu, că înainte, când Turcii amenințau Nordul Europei — după ce cuprinseseră și făcuseră pașalicul toate statele afară de noi — atunci nordul ne ajuta, ne da concursul pentru că îi era interesul astfel, pentru că eram *bulevardul* nordului creștin în contra sudului turcesc și prin urmare avea interesul nordul, ca noi să fim tari. Acum când Turcia nu mai amenință nordul și el nu se mai teme, acum când nu mai are interesul nordul de noi, nu mai vrea să fim tari, ci din potrivă să slăbim; acum rezultă din firea lucrurilor, că pozițiunea ce trebuie să o avem este totu un *bulevard*, însă contrar de ce am fost, adică un *bulevard* al sudului slăbit în contra nordului contropitor! Această dăr se fă politica și a noastră și a popoarelor balcanice, încheia domnul Hăsdău, și ca de visă să avem totdeauna: *România fără da sel* (*România*.)

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu „Gaz. Trans.”)

BUCUREȘTI, 13 Februarie. — Porța a adus la cale o nouă amănare a tractărilor de pace, cerîndu-i lui Madjid-pașa să-i comunice condițiunile stabilite între dînsul și Geșof, avisîndu-lu totodată să nu intre în nici o discuțiune, până ce nu va avea părerea Porții în această privință. Tractările s'au sistat pe timp nehotărît.

LONDRA, 13 Februarie. — Privitor la rocesul intentat de Crawford contra soției sale și contra lui Charles Dilke, acela și-a retras acușatiunea contra lui Dilke. Dilke a fost achitat. Acum e probabilă intrarea lui în cabinet. — Turburările în Leicester au continuat totă seara. Poliția fiind întărită a putut să împrăștia pe tumultuanți. Cu toate astea situațiunea e foarte serioasă. Autoritățile ceru trupe.

SOFIA, 13 Februarie. — Scirea „Agenției Havas:” *Reserviștii concediați sunt erași chiamați sub arme.* În fața eventualei concentrări de trupe, s'au grămădit în magazine considerabile proviziuni.

BERLIN, 13 Februarie. — Se vorbește cu mare hotărîre, că, în casu de respingere a legeri contra socialistilor, se va disolva Reichstagul.

DIVERSE.

Copii tîmăduiți de doctorul Pasteur. — Se scrie din New-York: La 30 Ianuarie se adunase mulțime de omeni la dokul Companiei generale trans-atlantice, la soșirea vaporului „Canada”, care aducea pe copii din New-York trimiși la Paris pentru a urma tratamentul d-lui Pasteur. Cu câtu plecarea fusese tristă, cu atât întorcerea era veselă. Willic Lane, Eddie Ryan, Austin Fitzgerald și Patsy Reynolds păreau a fi metamorfoșai, atât de mult li se îmbunătățise sănătatea în timpul călătoriei. Debarcîndu se aruncară în brațele părinților lor, a căroru bucurie era fără margini, vîcîndu că copiii lor se întorc mai bine ca nici odată. Debarcîndu, doctorul Billings a răspuns cam în acești termeni la cestiunile, ce i se puneau din toate părțile: „Am făcut o călătorie foarte plăcută și copiii se întorc cu multu mai sănătoși decît au fostu cându au plecatu. Acesta este primul rezultat alu d-lui Pasteur. Vorbindu serios, aveam toate cuvintele d'a fi mulțămii. Am fostu primiți și tratați de d. Pasteur în modul cel mai grațios. La întorcerea noastră oficerii vaporului „Canada” au făcutu totu ce au putut pentru a trece oceanul fără să sufeream cătuși de puțin”. Apoi, revenîndu la doctorul Pasteur, doctorul Billings s'a exprimat astfel: „Este un om foarte cum se cuvine sub totu raporturile. Cătu pentru rezultatul definitiv alu operațiunilor sale, este un neputință d'a dîce încă ceva, căci va trebui cel puțin un an mai înainte d'a se vedea în modu absolut decît metoda sa este eficace. D. Pasteur este un om în care se întreprîndă totu în interesul științei. Este gata să cheltuiască până la cel din urmă

banu, ași da totu timpul și ași sacrifica toate resursele pentru fericirea omenirii. Pentru ceea ce ne interesează mai mult, am convingerea că copiii nu mai sînt în pericol”. Sosîndu la New-York, copiii au fostu întâmpinați de o mulțime simpatice, care i-a însoțit până la casele lor, unde totă ziua le-a făcutu o adevărată serbare, făcîndu-le tot-felul de întrebări despre călătoria lor, despre ilustrul învățat, care i-a îngrijit atît de bine, și despre șederea lor la Paris. N'am putu încheia mai bine, de câtu resumîndu în scurtu opiniunea exprimată de doctorul Marionu, medicul vaporului Canada, în privința d-lui Pasteur și a copiilor din New-York: „Ceea-ce este sigur, a dîsu d. Marion, este că copiii sîntu multu mai sănătoși acum de când au plecatu. Decît decît tratamentul d-lui Pasteur nu le a făcutu bine, de sigur nu le-a făcutu nici un rău. De altminte, acum pot, grația ilustrului învățat, să se joci fără tîmă în mijlocul cânilor turbați. Când am părăsit Parisul, totă lumea științifică urma cu cel mai mare interes admirabilele lucrări ale d-lui Pasteur. Autoritățile puseră unu spitalu la dispozițiunea sa pentru a i permite să îngrijescă pe bolnavii, cari veneau din toate părțile universului. D'acum peste unu an va fi tratat peste o mie persoane și decît cum este probabil, nu va muri nici una din ele de turbare d'acum până atunci, inamicii și invidioșii neobositului învățat nu voru avea de câtu să se incline, căci atunci eficacitatea metodei s'ale va fi cu totul demonstrată.”

**

Amorul unu nebuș. — Din New-York se scrie: Unu casu tragi-comic și unic în felul său preocupă de vr'o câteva zile toate societățile. Una din familiile cele mai înalte din cartierul Fifth Avenue a ținut unu fecioru de casă (valet) franceș, care figura când sub numele Sylvani de Lanet, când sub numele Ernest Latour și pretindea a fi unu conte scăpatat. Gărgăunii din capu însă nu-i pre adevăraiu pretenția lui; cu toate acestea a fostu unu fecioru isteț și de trebă. D-lu Stewart și amabila sa fiică nici că-și băteau capul de nebuliile lui și rideau, când elu pretindea a fi descendentul unei familii din cele mai veche din Franța. N'au avut însă de ce se ridă, pentru că și acela, care în copilăria durmă pe perine brodate cu corone de nobil, pôte să fiă fecioru de casă bunu, decît voese să servescă alesei inimii sale — și acestu casu s'a întemplat și cu contele Lanet-Latour. Miss Minnie Stewart, cea mai frumoșă domnișoră din New-York, i-a săgetat inima. Neputîndu ajunge în casa milionarului Stewart, elu s'a lăpădat pentru câtva timp de titlurile sale, și fiindcă i s'a datu ocaziune, a intrat ca valet de inimă la domnișora cea frumoșă. Astfel vorbea unu. Alții er, cari nu priveșu viața omenescă din punctul de vedere idealistic și romantic, susțineau, că pretinsul conte nu era altceva, decît unu simplu french valet de chambre. În sfîrșit s'a întemplat, că frumoșă Minnie s'a logodit cu unu bancheru avutu din New-York. Contele franceș și-a luat rămas bun și pe mirasă a acusat-o de trădare și a amenințat-o, că atît pe ea, cât și pe mirele Witherbeet îi va împușca, și în urmă și pe sine. Cu unu cuvîntu, până acolo a ajuns cu amenințările sale, că d-lu Stewart a fostu nevoit a-lu da în mîna poliției, care apoi l'a transportat în Wards-Island. Pe când contele turba de mînia la gratiele de feru ale casei de sănătate, pe atunci de cealaltă parte a fluviului Hudson, în New-York, se serba o cunună feerică. Abia că s'a reîntorsu tînera păreche din călătoria întreprinsă după cunună, și se află, că contele de Lanet a fugit din casa de sănătate și mai târziu trimise scrisori amenințătoare familiei Stewart și lui Witherbee. Poliția a fostu avisată de acestu casu, nu a putut însă descoperi urma nebulului; smințitul, care s'a informat bine de toate încercările dușmanilor săi, trimise în totă ziua câte o scrisore redacțiunei „New-York Herald”, în care se apăra pe sine, er pe dușmanii săi în insulta. Etă o probă din acele scrieri ciudate: „Eu, conte de Lanet, sînt încă în viață. Sînt omu nobil, er nu unu ștregaru, sînt vrednicul urmaș alu familiei Lanet. Am fugit din Wards-Island, ca să nu moru ca unu miserabil. Sciu, că Minnie mă iubesc din inimă și până la morțe. Rudeniile ei însă o păzesc și opresc toate scrisorile, ce mi-le adresază mie. Dăr eu totuși trebuie s'o iau, imi voiu răbuna... Eu Sylvani de Lanet descîndu din sânge nobil. M'am născut la 19 Maiu 1853 în castelul Montessoro Chasesil Argenton, lângă Cresse. Familia noastră de o mie și o sută de ani aparține familiilor celor mai nobile din Franța, cu familia Orleans suntem în rudeniă. Bogăția mea pierdută mi-o voiu recăștiga, voiu intra în castelul strămoșilor mei și Minnie va împărți cu mine fericirea cea mai mare. Cam asemenea scrisori trimitea în toate zilele redacțiunei „New-York Herald”, care le-a publicat în rîndu pe toate, producîndu senzațiunea generală în toate saloanele aristocrației. Poliția umbra în toate părțile orașului, cerceta toate casele suspecte, încunjura casa lui Stewart. Toate însă înzadar. Scrisorile

urmară și mai departe, până ce în sfîrșit într'o seară când eșia din o casă, vecină cu casa lui Stewart, ca să ducă o scrisore la postă, fu prins și dus din nou în casa de sănătate din Wards-Island. În drumul său către casa de sănătate totu suspina și plîngîndu striga: „O! frumoșă mea Minnie!” —

BIBLIOGRAFIA.

Manualu pentru stupăritu. (Estrasu dintr'o invitare de prenumărare). Vîcîndu, că pre terenul stupăritului poporul nostru român are trebuință de unu manualu corespunzătoru, mă hotărî să lucr, pentru delaturarea lipsei simțite, și după mai multă scrutare și studiere a unor metode recunoscute de bune, ba chiar premiate, am compus unu manualu pentru stupăritu, care aș e gata, și în totu momentul se pôte pune sub tipar. E cunoscut că poporul nostru mai în toate ținuturile locuite de dînsul stupăresce, însă fără ceva rezultat mai îmbucurător. Că stupăritul la noi în genere stagnază, ca mai înainte cu secul, are două cauze. Causa principală esteuciderea albinelor. Nu este, destul că li se răpesc miera adunată cu multă osteneală, în urmă trebuie să plătescă această osteneală, spre marea daună a stuparului, cu viața. A doua cauză totu asemenea de momentosă este lipsa manipulei corespunzătoare după unu metod bun. Spre vindecarea acestui rău este chemată inteligența noastră, care iubesc acestu ramu de economie; dînsa e menită de a lăși și răspândi ceva metod bun, dînsa e chemată de a da direcțiunea favorită acestui isvoru de economie producătoru, de care e lipsit poporul. Stupăritul în genere se pôte recomanda, însă mai deosebitu preoților și învățătorilor noștri, sub a căroră conducere se află poporul. Așa cred, că n'ar fi lucru greu și deșositoru pentru preoții și învățătorii noștri, decît pe lângă alte afaceri ar cultiva și stupăritul, din care își pot face unu venit și care va recompensa deplin osteneala, ba ar suplini și unele neajunsuri. Munții, colinele, șesurile și plaiurile locuite de iubitul nostru popor ne dau unu teren vast pentru stupăritu, să ne folosim de dînsul. Manualul de stupăritu va fi de următorul cuprins:

Partea I. Despre condițiunile stupăritului. Baza stupăritului. Despre albine în genere. Matca. Albinel. Trantorii. Despre celole. Despre viața și dezvoltarea albinelor. Despre deosebitel specii ale albinelor. Din ce se pregătesc fagurii? De unde culeg albinel miera? Morburile albinelor și vindecarea acelor. Când n'are stupul matcă și cum putem sci că n'are? Cum ajutam stupul fără matcă? Inimici albinelor. Despre albinel răpitoare și cunoșcerea acelor. Cum se pot scuti stupii atacați de răpitoare? Simțibilitatea albinelor.

Partea II. Despre stupăritu cu coșnițe simple. Stupina. Despre edificarea stupinei. Despre coșnițe în genere. Despre coșnițele simple. Despre facerea coșnițelor. Cum se fac coșnițele din pai? Despre grijirea stupilor peste iernă. Cum se cercă stupii? Grijirea stupilor primăra. Despre nutrire. Nutrirea artificiosă seu măestrită. Despre împreunarea stupilor. Egalizarea stupilor. Adăparea stupilor. Despre roire în genere. Afacerile înainte de roire. Afacerile la roire și impedecarea roirei. Prinderea și aședarea roilor. Despărțirea roilor împreună. Despre sporirea artificiosă a stupilor. Sporirea roilor în modu artificios. Despre crescerea mătcilor rezerviste. Cum se grijesc stupii dela car dorim a dobîndi numai miera? Grijirea stupilor peste veră. Grijirea stupilor toamna Despre ameteirea albinelor.

Partea III. Despre coșnițele artificioses seu măestrite. Coșnițele artificioses în genere. Coșnițele compuse. Coșnițele măestrite. Coșnițele trebuincioses pentru transportarea stupilor la pășune mai bună. Instrumentele trebuincioses la stupăritu. Cum se culege miera pentru storsu? Despre mașina de storsu miera. Cum se storce miera? Cum se manipulează cera? Cum se pregătesc miera pentru vîndare? Despre vinderea roilor. Despre veninul albinelor și propolis.

Intregu opul va sta din 7 până 9 cole tipărite formatu octav, în textu voru fi 30 până 34 figuru seu gravuri. Se va tipări pe hîrtia fină și bună. Unu esemplar va costa 60 cr. v. a., er pentru strîinătate 1 leu 50 ban. D-nii colectoru dela 10 esemplare voru primi rabatul îndatinat. Reuniunile culturale și economice dela esemplarele colectate în sinul lor voru primi opul c'unu favoru de 20% pentru fondul societății.

Baia-mare, 1886.

Ioan Costin, preot gr.-cat. neo-ordinat.

Numere singuratices à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei” se potu cumpăra în tutungeria lui I. GROSS.

Editoru: Iacob Mureșianu. Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena
din 12 Februarie st. n. 1886.

Rentă de aur 4%	102.60
Rentă de hârtie 5%	94.25
Imprumutul căilor ferate ungare	152.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	99.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	113.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	104.70
Bonuri rurale ungare	104.50
Bonuri cu cl. de sortare 104.50	104.50
Bonuri rurale Banat-Timșă	104.—
Bonuri cu cl. de sortare	104.75
Bonuri rurale transilvane	104.50
Bonuri croato-slavone	103.75
Despăgubire p. dijma de vin ungh.	98.75
Imprumutul cu premiu ungh.	118.70
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123.50
Renta de hârtie austriacă	84.75
Renta de arg. austr.	84.75
Renta de aur austr.	113.40
Losurile din 1860	140.30
Acțiunile băncii austro-ungare	868.—
Act. băncii de credit ungh.	307.25
Act. băncii de credit austr.	239.50
Argintul — Galbini	—
Impărătesc	5.93
Napoleon-d'or	10.03
Mărci 100 imp. germ.	62.90
Londra 10 Livres sterlinge	126.45

Bursa de București.
Cota oficială dela 30 Ianuarie, st. v. 1886.

Cump.	vând.
Renta română (5%)	89 90
Renta rom. amort. (5%)	93 94
convert. (6%)	86 1/4 87
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	—
Credit fonc. rural (7%)	100 3/4 102 1/2
„ „ (5%)	85 1/4 86
„ „ urban (7%)	96 1/2 97 1/2
„ „ (6%)	—
„ „ (5%)	81 1/2 82 1/2
Banca națională a României	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—
„ „ Națională	—
Aur contra bilete de bancă	15. 3/4 16 1/2
Bancnote austriace contra aur.	2.00 2.02

Cursul pieței Brașov
din 13 Februarie st. n. 1886.

Cump.	Vând.
Bancnote românești	8.56 8.60
Argint românesc	8.50 8.55
Napoleon-d'or	9.98 10.03
Lire turcești	11.22 11.32
Imperiali	10.20 10.30
Galbeni	5.88 5.93
Scrisurile fonc. » Albina	100.— 101.—
Ruble Rusești	122. 1/2 123. 1/4
Discontul	7—10 % pe an.

Nro. 1168, 1886.

Publicațiune de licitațiune minuendă.

Comisiunea municipală a comitatului Brașov în adunarea sa generală ținută în 9 Iunie a. trecut decidendă edificarea unui spitalu militar în Brașov pentru asigurarea acestei edificări preliminate cu 211.587 fl. 32 kr. a să defige licitațiunea minuendă pre 3 Marțiu 1886 la 10 ore înainte de amiazi în cancelaria vice-comitelui a comitatului Brașov.

Doritorii de a licita să provocă a-și presenta ofertul cu vadiul de 10.580 fl. proveduit cu timbru de 50 kr. în cancelaria vice-comitelui cel mult până la 10 ore înainte de amiazi a zilei prefapte și anume la comisiunea de licitațiune.

Planurile, spezele preliminate și condițiunile să pot vedea în orele oficiose în cancelaria vice-comitelui comitatului Brașov.

Brașov, în 1 Februarie 1886.

Roll Gyula.
vice-comite.

3-3

Aprupe de gara Brașov se află de dată cu chiriă

Unu ferestru cu abur,

SISTEMULŢ TOPHAM CU 14 PÂNZE.

Totu acolo se mai află unu magazin,

Pivniță și teren liber

în cari se primesc totu felul de mărfuri, pe cari la casă de lipsă, se vor da și împrumuturi.

Condițiunile să se întrebe la „Albina“ institut de credit și de economii, filiala Brașov.

4-8 J. D.

Unu învățacel

(ucenic)

cu bună conduită și cu cunoscințele scolare usitate să caută pentru prăvălia de băcăniă a subscrisului. Condițiunile să comunică reflectanților prin scrisore.

2-3

Eugen Grecu,
Comerciantu în Oreștiă.

EQUITABLE.

Societate de asigurare pe viață New-York întemeiată în anul 1859.

Capitalu de asigurare 1884 până 31 Decemvre	fl. 788.993.384
Averea societății	„ 148.312.910
Reserva câștigului	„ 26.733.223
Asigurările cele nouă făcute în anul 1884	„ 216.436.495

Intregu câștigul să împarte între cei asigurați.

Ort ce poliță devine după trei ani necontestabilă.

Representarea generală pantru Ungaria.

2-10

Budapest, VI Andrassy strasse 12.

Tipografia ALEXI Brașov.

Comandele din afară să efectuază promptu

„Pentru sezonul de Carneval“

Toilete pentru mirese, balu și pentru stradă

se confecționază după moda cea mai nouă, în timpul cel mai scurt și cu prețuri forte ieftine în

Magazinul cu articole de modă pentru Dómne

KOVASZNAI & KERESZTESY

Brașov, Piața mare

cari totodată recomandă marele loru depositu de Satin-Mervilie, Satin-Lyon, și Atlasuri. Catifele de mătase și Plușu, Voille, Creppe, Gaziră și Cașemir negru, precum și în tóte colorile moderne. Matlaseuri spaniole Chantilly (Nou-tate), Dentelle și stófe orientale și Volanuri late. Sortie de balu și eventaille, flori, chinille, pene, buchete cu aur și argintu, Rișuri, Marabu și panglice, precum și Ciorapi, Mănuși de mătase în tóte lungimile și în tóte colorile de sëră cu prețuri forte solide.

La cerere se trimittu mostre franco.

AVISU.

Subsemnata cu onore încunoscinteză pe p. t. publicu, că amu predatu conducerea farmaciei a lui Ferdinand Jekelius, „La Speranța“, d-lui Adolf Frank, magistrul în farmaciă care de mai multu timpu a lucratu în acestă farmaciă.

Să nțelege de sine, că schimbarea în persóna provisorului meu nu modifică întru nimic felul de conducere a afacerilor de până acum, care are de scopu soliditatea și realitea în orice privință.

Cu distinsă stimă

A. Jekelius,

2-3

proprietara farmaciei „La Speranța“,

Iosif Both,

ceasornicar, optician și mecanician

IN BRAȘOVU,
strada poștei Nr. 661.

recomandă depositul său bine asortat de
ceasornice de Helveția, pendule, ceasornice în provas

și de Schwarzwald,

apoi tóte produsele optice,

mai cu sémă OCHELARI șlifuiți optic-periscopice de aur, argint, nicel, oțel ș. a.

Se recomandă și la furnisare de

orologie pentru biserică

de construcțiune escelentă, în fine spre aședarea de telegrafuri de odăi și de legături telefonice

TÓTE REPARATURILE DE RESORTU

se efectuază iute și eștinu cu garanția.

Avisu d-lor abonați!

De ore ce multe din adresele, ce domni abonați le insémna pe cuponul mandatelor postale, séu că nu sunt destul de esacte, séu că nu se pot bine descifra, rugam pe acei D-ni prenumeranți, a căroru adresă nu ar correspunde, ca să binevoiască a ne face câtu mai curéndu cunoscută îndreptarea dorită și a scrie adresa câtu să póte mai lámuritu.

ADMINISTRAȚIUNEA „GAZ. TRANS.“